

28 d'abril

Dia Mundial de la Seguretat i la Salut en el Treball

PER UN DRET A LA SEGURETAT I A LA SALUT EN EL TREBALL, REAL I EFECTIU

Les condicions de treball tenen una enorme influència sobre la salut dels treballadors i les treballadores. Fa molts anys que els sindicats denunciem manera reiterativa que la precarietat laboral fa emmalaltir i mata.

Malgrat la inclusió dels entorns laborals segurs i saludables entre els principis i drets fonamentals en el treball reconeguts per l'Organització Internacional del Treball, Espanya i Catalunya encara estan lluny d'assolir aquesta fita.

El 2022 es van comptabilitzar a Catalunya més de 121.000 accidents de treball amb baixa, incloent-hi els accidents en jornada i els in itinere, que han suposat un augment del 12,88% respecte de l'any 2021. De tots aquests accidents, 111 han ocasionat la mort de la persona (el 8,24% més que l'any anterior) i aquesta xifra encara és provisional i augmentarà quan es publiquin les dades definitives.

Aquestes xifres són inacceptables per una societat com la nostra, i cal frenar-les immediatament. A més, les malalties d'origen laboral continuen amagant-se i la seva detecció continua sent una de les assignatures pendents de la prevenció de riscos laborals.

Ja fa temps que els sindicats advertim que la recuperació de l'activitat productiva, després de la pandèmia, vindria acompanyada d'un repunt de la sinistralitat. Lamentablement, les nostres previsions s'han complert. La seguretat i la salut en el treball encara no és una prioritat dins de l'agenda política del nostre país.

Les conseqüències dels accidents i de les malalties relacionades amb el treball suposen un greu problema social que comporta enormes despeses humanes i econòmiques, però és un problema al qual les administracions no li donen la importància que es mereix i no li dediquen els recursos necessaris per combatre'l. Per tot això volem que aquest 28 d'abril, Dia Mundial de la Seguretat i la Salut en el Treball, sigui l'altaveu de les víctimes i fer visible el drama i el patiment que suposen els accidents laborals per als afectats, les seves famílies i per a tota la societat.

PER UN DRET A LA SEGURETAT I A LA SALUT EN EL TREBALL, REAL I EFECTIU

Tampoc ens oblidem d'aquelles persones que estan o han estat malaltes a causa del seu treball. A Catalunya, l'any passat es van declarar 2.039 malalties professionals. Fa molt temps que denunciem la gran infradeclaració de les malalties professionals i en especial dels càncers laborals, dels quals només s'han comunicat 3 casos a Catalunya, que representen el 0,15% de totes les comunicacions de malaltia professional realitzades. Cal un ferm compromís per abordar aquest enorme problema per part dels poders públics i evitar que prevalguin els criteris econòmics per sobre dels criteris de protecció de la salut en l'àmbit laboral, així com vetllar per una reducció dels valors límit d'exposició i potenciar els mecanismes de detecció.

Aquest 28 d'abril, des d'UGT i CCOO, volem que sigui un dia també d'homenatge i reconeixement a les persones treballadores que han mort o sofreixen una malaltia a causa de l'amiant; i a les seves famílies, i especialment a les dones, que en molts casos també van emmalaltir i van morir per rentar la roba dels seus familiars exposats a aquest cancerigen en els seus llocs de treball.

En aquest sentit, des de CCOO i UGT reivindicuem més ambició i valentia als governs per protegir la seguretat i salut de les persones treballadores, perquè no prevalguin criteris econòmics sobre criteris de protecció de la salut en l'àmbit laboral a l'hora de legislar i, concretament, reclamem una reducció del valor límit d'exposició a l'amiant en l'entorn laboral, perquè no hi ha valor segur. Ens oposem rotundament al valor proposat pel Consell Europeu perquè és un límit d'exposició a l'amiant deu vegades superior al recomanat pels experts en salut laboral, la qual cosa suposarà més morts de persones treballadores per aquest motiu.

D'altra banda, a escala nacional hem de destacar la creació del Fons de Compensació per a les Víctimes de l'Amiant. Des d'UGT i CCOO considerem que la llei de creació d'aquest fons va suposar un assoliment de la lluita sindical, ja que feia molts anys que el reivindicàvem juntament amb les associacions de víctimes. No obstant això, es tracta d'un assoliment agre dolç, perquè no estableix l'exempció fiscal per a les indemnitzacions. A més, seguim sense un reglament que en reguli el funcionament i que fixi unes quanties dignes, imprescindibles perquè sigui un instrument útil, la qual cosa està retardant la seva posada en marxa i demorant de manera injustificada la justícia i reparació que es mereixen les persones afectades i les seves famílies.

També hi ha altres qüestions que hem d'afrontar a l'àmbit preventiu com ara les transicions digital, demogràfica i ecològica o el canvi climàtic que, com hem pogut veure aquest estiu amb la proliferació de cops de calor, ja està impactant en la seguretat i la salut de les persones treballadores. Cal, per tant, treballar des de la gestió preventiva per adaptar les condicions de treball al nou escenari climàtic.

PER UN DRET A LA SEGURETAT I A LA SALUT EN EL TREBALL, REAL I EFECTIU

La protecció de la salut mental de les persones treballadores és la gran oblidada de la gestió preventiva. Més de la meitat de les morts que van tenir lloc durant la jornada laboral l'any passat a Catalunya (el 56,52%) van ser a causa d'infarts i vessaments cerebrals, patologies que estan associades amb l'exposició a riscos psicosocials i que són els que menys s'avaluen a les empreses. La precarietat laboral, la combinació d'altres exigències i escàs control, així com la sobrecàrrega de treball són factors de risc que estan associats a una pitjor salut mental. En un context com l'actual, en què els processos de digitalització, la gestió algorítmica de l'organització del treball o l'economia de plataformes estan a l'ordre del dia, aquests riscos seran cada vegada més freqüents.

És imperatiu també avançar en la incorporació de la perspectiva de gènere en la seguretat i la salut en el treball, facilitar la conciliació entre la vida personal, familiar i laboral, feminitzar el llistat de patologies i professions del Reial decret de malalties professionals, així com de la resta de matèries de prevenció. Només així podrem revertir les desigualtats de gènere presents a la prevenció de riscos laborals.

Malgrat tot, els reptes més importants als quals ens enfrontem són: aconseguir que les empreses compleixin rigorosament amb la normativa de prevenció de riscos laborals, internalitzin la gestió preventiva de manera eficaç i s'acabi amb el desviament sistemàtic de patologies laborals cap al sistema públic de salut, considerant com a comunes contingències que en realitat són laborals.

Així doncs, instem les administracions a prendre solucions dràstiques en aquesta matèria i que es doni a la seguretat i a la salut la importància que es mereix. Per això necessitem reforçar l'actuació de la Inspecció de Treball i de la Fiscalia de Seguretat i Salut en el Treball amb més recursos, humans i materials, per garantir una millor vigilància i control de la normativa.

Actualment, estem immersos en el desenvolupament de l'Estratègia Catalana de Seguretat i Salut Laboral 2021-2026, en la qual els sindicats tenim com a prioritat que es garanteixin entorns laborals segurs i lliures de riscos i que l'Administració desenvolupi millors mecanismes d'inspecció pública de la qualitat preventiva que es realitza a les empreses de Catalunya, amb la finalitat d'aconseguir el màxim impacte possible en la millora de les condicions de seguretat i salut en el treball i en la reducció de la sinistralitat.

En aquest Dia Mundial de la Seguretat i la Salut en el Treball volem tornar a posar de manifest el nostre compromís amb la salut de la població treballadora i, per aquest motiu, continuarem recolzant, reconeixent i agraint la feina dels delegats i delegades de prevenció de riscos laborals. Malgrat que som conscients que encara queda molt de camí per fer, estem convençuts i convençudes que amb la voluntat i l'esforç de tots els agents implicats aconseguirem assolir uns centres de treball més segurs i saludables.